

ABONAMENTUL

Pe un an . 24 Cor.
Pe jum. an . 12 "
Pe o lună . 2 "

Nrul de Duminică

Pe un an . 4 Cor.
Pentru România și :
America . . 10 Cor.

Nrul de zi pentru Ro-
mânia și străinătate pe
an 40 franci.

TRIBUNA

REDACTIA
și ADMINISTRAȚIA :
Miksa utca 2-3.

INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.

Manuscripte nu se în-
poiază.

Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Semne rele...

Înainte de lupta dela Catalaun Ostrogoții, ajunși în parte sub stăpânirea biciului de fier al lui Atila, care nu va fi fost mai neîndurată decât stăpânirea jandarmilor lui Andrassy în secolul XX., erau îndoșiți în gândul lor: cum să prindă ei arma și să lupte contra fraților Visigoți? Unul dintre conducători Hermanrich și-a zis; „contra fraților mei nu vreau să prind arma, contra regelui meu nu pot să lupt și s'a ascuns într'o peșteră, așteptând acolo sfârșitul războiului, care a ieșit cu totul în favorul fraților săi...”

Dacă înaintea dureroasei înfrângerii dela Oravița ar fi fost povățuită de asemenea gânduri și preoțimea noastră din acele părți dacă și-ar fi adus aminte de blestemul, ce-l pune scriptura în vederea celor, prin cari „vine sminteala”, desigur n'ar fi alergat sub flamurile burdiste, cari sunt mai „cârboase decât niște zdrențe murdare. Să nu se fi ascuns în peșteră, cum ar trebui să se ascundă de rușine acum ulterior, ci stând îmbrăcat în odăjdii înaintea sfântului altar, să-și fi dat seama fiecare preot român de răspunderea grea, ce are în fața lui D zeu pentru sufletele încredințate lui spre păstorie și povățuire pe cărările drepte și grele ale virtuții naționale, care e întru toate identică cu cea creștinească, iar nu pe potecile rătăcite, spre prăpastia și povârnișul renegatismului condamnat și necreștinesc.

Dacă de teama de a nu-și pierde congrua, n'au îndrăznit a manifesta o atitudine

bărbătească, pășind în fruntea număratoarei lor oștiri de credincioși, — ai bisericii și ai steagului național de-opotrivă, — cel puțin să f rămas acasă în acea zi urâtă, care constituie o neștearsă pată de rușine în viața preoțimii bănățene. Și mai e totodată un memento pentru conducătorii noștri bisericești ca și pentru toți cei ce au interes și tragere de inimă pentru soarta neamului.

Când am avut preoți săraci, lipiți pământului, fără lumină, fără prospăială, pe care o au cei de azi și îi zic cultură, fără congrua și fără subvenții dela guvernele dușmane, cutropitoare, ei împărtășiau, în bine și în rău, aceeaș soarte cu poporul năcăjit, își apărau turma ca niște păstori vrednici și nu se aruncau dimpreună cu ea în gura lupilor burdiști, ca să fie aci la adăpost de orice vijelie.

Acum decând cu acest afurisit dar dănaic al congruei, de când cu făurirea acestui cal troian, prin care guvernul va dărâma cu încetul zidurile fortăreței noastre bisericești, preoți sclivișiți și îmbrăcați încep a dezerta în tabăra dușmană.

Cârmuirea bisericească va trebui să ia din vreme măsuri energice, căci altfel aceasta pecingine primejdieasă va cuprinde nu peste mult întreagă preoțimea noastră. Ce frumos ar fi, dacă tocmai congresul din toamna viitoare, chemat a prăznuirii solemne aniversarea centenară a nașterii lui Șaguna, într'un acces de energie și demnitate ar respinge pentru totdeauna congrua, hotărând ca preoțimea noastră întreagă să fie

susținută, cum a fost 18 sute de ani de arândul, numai din mijloacele, multe sau puține, dar totdeauna cinstitute ale poporului dreptcredincios!... Ar fi cea mai frumoasă și mai vrednică sărbătorire a memoriei lui Șaguna!

Dar e întrebarea, dacă așa ceva mai e cu putință. Căci, durere, mulți dintre preoți par a se închina cu totul mamonei, uitând de D-zeu și de misiunea lui sfântă.

Întâmplător ne-au venit la cunoștință niște versuri intitulate „Marșul congruei”, care se cântă după melodia imnului național și din care cităm, spre edificarea preoțimii burdiste, următoarele strofe:

„Preoți cu crucea 'n frunte și congrua în pungă
Porniți astăzi la luptă, porniți azi la război,
Voim mai bine 'n luptă chiar moarte să ne-ajungă,
Decât să mai dăm astăzi noi congrua 'napoi.

Ne-ajunse sărăcia, ce atâta timp am dus o
Când alți mâncau plăcinte, iar noi numai prescuri
Ținuta noastră astăzi e aceea, care-am spus o
Iar congrua ne este o foaie din scripturi...”

Autorul acestor versuri, unul din clericii mai distinși, deși ținta i-a fost mai mult satira, voind să apostrofaze pornirea nestămpărată după bani a preoților, a exprimat totuș un prea dureros adevăr, pe care toți îl simt, dar prea puțini îndrăznesc al mărturisii.

Se adeverește și aici vorba lui Goethe:

„Denn Pfaffen waren's auch,
Sie sicherten den wohlgenährten Bauch“
(Faust II.)

Sufletul preoțimii, care după sfatul lui

FOIȚA ZIARULUI «TRIBUNA».

Poveste.

Eu stau privind cum curge apa
Șoptind cu-al valurilor glas;
Din sus să 'nvirte roata morii
Incel, și fără de popas.

Ea spune-o tainică poveste
În limba ei, duios și rar:
Cum un voinic se îndrăgise
De-o mândră fată de morar;

Cum fata îi spunea de toate
Câte-s în cer și pe pământ,
Că-l are drag... și o să-l aibe
Tot scump și drag pân' la mormânt.

Și roata morii se învârte
— Cobind a jale — scârțâind
Apoi începe iar, în taină,
Cu valurile prevestind:

Cum într'o zi veni la moară
Un Făt-Frumos, cam pe 'nserat,
Și fata s'a pornit în lume
Cu el — și nu i-au mai aflat...

Și singur a rămas voinicul
Cu suflet trist și pustiiit,
Plângând pe urma dragii sale...
...Și de durere a murit.

Ca de fiori cuprinsă roata
Mai repede și tot mai des
Să 'nvârte-acuma: ea zorește
Un murmur fără înțeles.

Spumoasa apă se ridică
De jos, în cerc șopotitor,
Iar valurile frământate
Pare că plâng în limba lor.

Eu înțeleg povestea roții
Și trist mă uit pierdut la ea;
Ea spune, spune tot într'una
Și tuturor, durerea mea!

1896.

Enea.

Santuzza.

Cavalleria rusticana.

Scene din viața poporului din Sicilia.

De Giovanni Verga.

(Urmare și fine.)

Scena a șasea.

Brasi merge pentru o clipă în făuriște. Camilla o apucă cătră casă. Filomena pune cheia în ușă; mama Nunzia pleacă în crâșmă să deponă cărpa.

Turiddu: (Lolei, care vrea să plece acasă) Lola, de ce te duci fără să spui o vorbă?

Lola: Mă duc acasă; sunt neliniștită, că nu mi-am văzut bărbatu în biserică.

Turiddu: Nu te îngriji! O veni el îndată aici. Să bem acum, fraților și vecinilor, o dușcă de

vin, în sănătatea noastră, în cinstea sărbătorilor! Veniți încoace maică Camilla, și Dumniata, vecină Filomena!

Filomena: Viu! Viu! (întră în casă să-și dea cărpa de pe cap, apoi se întoarce îndată.)

Lola: Mulțam frumos, Turiddu, da nu mi-e sete astăzi.

Turiddu: O! Nu mi-o fă tocmai astăzi! Poate ești supărată pe mine?

Lola: De ce să fiu supărată?

Turiddu: Asta mă întreb și eu, de ce să te superi? Nu ți-am făcut nimic rău.

Și apoi mai trebuie, într'o zi așa de mare ca ai de astăzi, să ne spălăm, rufele, ca să ni le facem curate ca zăpada. Lasă, trimitem după bărbatu-tău, trebuie să bea și el cu noi.

Brasi: Așa zău, fiți veseli, copii.

Camilla: Firește, se putea astfel, trebuia să-ți bagi și tu nasu unde se petrece. (își împătură cărpa și și-o așează pe braț)

Turiddu: (strigând în crâșmă) Mamă! Mai ai ceva din vinișorul ăl bun?

Mama Nunzia: (apare murmurând) Da, da, poate din ăl bun, pe care mi l-ai adus astăzi din Francofonte.

Turiddu: E, lasă! Azi sunt Paștile! Nu-mi fă zile amare tocmai astăzi! Ți-oi spune eu mai târziu din fir în păr, acum ne așteaptă prietenii!

Filomena: Vai Mamă Nunzia! Nu știu zău ce-i câștiga astăzi la vânzare!

Turiddu: Plătesc eu! Plătesc din banii mei!

Nunzia: (întră în lăuntru).

Brasi: Cine are, svârle banii!

Lola: Cine știe de câte-ori v'ați petrecut așa

Ioan Gură de aur ar trebui »să fie mai curat ca razele soarelui« l-au pângărit într'un mod îngrozitor inconștienții și vânduții duhovnici burdiști.

Se pare însă că preoțimea din aceste părți era coaptă spre a cădea în ghiara lui Burdia, Șeghescu et comp., întocmai după zicala populară: »pică pară mălăiață în gura lui nătăfleată«.

Cu 16 ani în urmă scria poetul și novelistul Bănatului, Ioan Popovici într'o epistolă către Titu Maiorescu*: »după îndelungate experiențe m'am convins, că popimea noastră e o clică de oameni, care își promovează interesele lor personale, chiar și dacă ar fi în detrimentul bisericii și al obștei, și apoi cu o fățarnicie scârboasă tot ei sunt, cari se plâng. Și mai scandalos este, că năzuiesc să se înconjoare și să aquireze tot oameni cu șira spinării elastică, oameni slabi de înger și cari sunt gata să le facă orice serviciu. Nemuritorul Șaguna ne-a câștigat mari drepturi, nemernicia urmașilor și a popilor a făcut, ca guvernul mereu să le știrbească«.

Cine ar putea să jure, că talentatul tânăr a spus un neadevăr?

Mandatul deputatului slovac Ivanka anulat. In ședința de ieri a uneia din ședințele de verificare ale camerei, mandatul deputatului slovac Milan Ivanka a fost anulat.

Alegerea dela Bazin a fost una din cele mai înverșunate. Deputatul slovac Jehlicka fusese silit de superiorii săi bisericesti să demisioneze și la noua alegere la care în-

* Dto Lugoj 22 Maiu 1893, publ. în «Convorbiri literare» Nr. jubilar 40 pag. 3-5.

în oraș, cu femeile; lăsați-ne numai în pace; așa, pe când erau la miliție; se vede că nu e pentru întâia dată.

Turiddu: A! Ce femei! Ce chefuri! Mi a stat gândul și inima numai aici, zi și noapte!

Camilla: Du-te, du-te, poți să le-o povestești altora și nu nouă!

Turiddu: Așa să trăiesc, Camilla. Noi, bersaglierii cu pene în pălărie — vezi, o știe toată lumea — avem lipici la femei — să bat după noi — pst! pst! oacheșule, frumosule, vino 'n coace — ei, și ochii, cari ți-i aruncă — sfânt să fii și poticnești — dar eu — eu nu-s de pănura lor, și s'a gătat — nu-mi poți zice —:

Lola: O, bărbații aștia! De le-ar crede cineva.

Turiddu: Spune mai bine, vai, femeile astea! Mai întâi îți jură câte'n lună și'n soare și mai apoi, de trebuie să plece bietul de el și de și-a lăsat și capu și inima și de nu poate dormi și nu poate mânca și gândește ziulica întreagă numai la ea, numai că se pomenește ca din senin cu vestea: Ai auzit? S'a măritat! Și rămâne încremenit ca lovit de trăsnet.

Lola: Asta ți-o gândești numai! Crezi că se și gândesc numai la una bărbații, când sunt în străini, între atâtea și atâtea alte femei? Și crezi că nu se uită la ele? De vrei să știi — își aruncă inima la ai dintâi, care le vine în cale — firește, numai ca să se mângăie.

Turiddu: Destul! Destul!

Nunzia: (întorcându-se cu un ulcior de lut și un pahar) Aicela-i tot ce a rămas! — E vina lui!

Camilla: Veselă! Să fim veseli!

Brasi: Putem să bem, cum ai spus! Nu așa, tu plătești?

tăiu s'a declarat balotaj între Ivanka și doi candidați unguri după care Ivanka izbuti să intre la o nouă alegere în cameră având câteva voturi mai mult decât candidatul partidului popular. Fiind mică deosebirea voturilor candidatul contrar Dömötör contestă alegerea pe motivul »afățării« naționale, știind bine că ea este mai vagă și mai ușoară de »dovedit« decât orice altă acuză, și știind că ea atinge coarda patriotizmului unguresc și nicicând nu-și pierde efectul. Socoțala s'a dovedit exactă. D. Ivanka a pierdut mandatul și trebuie să mai plătească cheltuielile în sumă de 8137 de cor. în termen de 15 zile, iar clubul deputaților pierde pe unul din luptătorii cei mai valoroși.

D. Justh despre situație. D. Justh a făcut unui ziarist din Viena declarații interesante asupra situației. Să nu se creadă că în urma scrisorii dlui Kossuth chestiunea băncii a ajuns să tănjească. Este imposibil de a face partidul kossuthist să mai voteze concesiunea băncii comune austro-ungare. Fuziunea nu se poate face fără banca națională ungară. Dacă guvernul nu va înlătura piedicile băncii naționale va începe o luptă înverșunată și disperată iar dacă ea se va realiza atunci va începe o epocă de muncă și progres liniștit pe timp de mai multe decenii.

Cuvintele astea arată că și cei mai radicali dintre kossuthiști sunt dispuși a renunța pentru banca națională ungară la toate dezideratele kossuthiste, părăsind vechiul program al neatârării ungurești.

Criza ministerială pentru convenția comercială cu România. Ziarele ungurești spun că ministrul Darányi apărând interesele agrariilor unguri a ajuns în conflict cu ministrul de externe Aehrenthal care dorește încheierea convenției comerciale cu România. Criza va izbucni în

curând, căci situația d-lui Darányi e zdruncinată. D. Aehrenthal ține mult să încheie convenția pentru a menaja România a cărei alianță e atât de prețioasă României în clipa asta.

Consiliu de miniștri la Viena. Măine, Duminică, reprezentanții celor două cabinete se vor întruni în consiliu comun la Viena, ca să delibereze asupra convențiilor comerciale cu statele balcanice. Din partea guvernului ungar va lua parte d. Wekerle. D. Wekerle se va înfățișa cu acest prilej în audiență la Majestatea Sa.

Corpurile legiuitoare române.

Camera.

Ședința dela 25 Februarie v. 1909.

D. Take Ionescu combate art. 169 care prevede că magistrații pot fi suprimați dacă au suferit 3 pedepse disciplinare. D-sa cere să se precizeze care anume pedepse disciplinare sunt acelea de oare-ce și muștrarea este o pedeapsă.

Articolul să votează nemodificat.

La art. 177 d. Take Ionescu ia din nou cuvântul pentru a combate modul de compunere al comisiei disciplinare. Crede că comisia disciplinară este bine să fie compusă din magistrați superiori celor care trebuiesc judecați.

Se votează art. 179-189.

D. Sasu cere ca stabilitatea să se extindă și asupra funcționarilor de pe la judecătorii și tribunale.

Amendamentul dlui Sasu se admite modificat de comitetul delegaților.

D. Take Ionescu ia cuvântul la art. 218 cerând trei zile termin pentru confirmarea mandatului de arestare și nu 5 zile după cum s'a introdus în noul text de lege.

Comitetul delegaților de acord cu d. ministru de justiție admit termenul de 5 zile.

D. Enășescu combate art. 219 relativ la diurnele acordate de ministru peste onorariile fixate

Turidu: Am supus-o și mă țin de vorbă. Mamă, ții cu noi?

Nunzia: (merge mormăind în casă) Nu, nu, n'am chef!

Turiddu: Iară e îmbufnată — cine știe pentru ce? O! Bătrânele astea! Că nu vreu să și amintească ce-au făcut când au fost tinere.

(Toarnă vin din ulcior, răzimându-l de ghe-nunche, într'un pahar simplu, pe care l'a adus Nunzia. Toți beau pe rând, după ce au luat paharul în mână îndoind piciorul în semn de mulțumită și ștergându-și gura cu palma, apoi curățindu-o. Lola întrebuițează șorțul. Sceana aceasta să se lungească. Într'acea urmează dialogul următor.)

E, noroc, Lola! (Joc de scenă ca sus) Noroc, mamă Camilla! (ca sus) Bea, maestre Brasi! (și așa mai departe...) Să ne înecăm toate grijile și toți gărgăunii.

Scena a șaptea.

Alfio, dela dreapta. Turiddu, Brasi, Lola, Camilla și Filomena.

Alfio: Bună ziua la toți!

Turiddu: Vino aici, cumetre Alfio, stai-ne într'ajutor și dta Noroc, și dtale și nouă! (ii întinde paharul, după ce l'a umplut.)

Alfio: (dând la o parte paharul cu dosul mâinii) Mulțam dtale, cumetre Turiddu! Nu vreau vin dela dta. Mi-ar sta greu la inimă! (O pauză scurtă.)

Turiddu: Com ți-o plăcea! (varsă vinul pe jos și așează vasul pe masă; amândoi se privesc odată drept în ochi.)

Brasi: (prefăcându-se ca și când îl cheamă cineva din făuriște) Viu! Viu îndată!

Turiddu: Ai să-mi spui ceva, Alfio?

Alfio: Nu știu ce ți aș putea spune, cumetre! Știi prea bine ce am să-ți spun.

Turiddu: Bine, sunt gata totdeauna! (Brasi face semn nevastii sale, din făuriște, să vie acasă; Camilla iese).

Lola: Ce aveți laolaltă?

Alfio: (fără să ia în seamă pe nevastă sa, împingându-o înapoi cu cotul). Dacă vrei să eșim amândoi puțin pe-afară, putem să vorbim de asta.

Turiddu: Bine, așteaptă-mă la capul uliții satului. Mă duc să aduc ce e de lipsă — știi d-ta ce — și viu îndată! (Se îmbrățișează și se sărută amândoi, în timp ce Turiddu îl mușcă pe Alfio ușor în ureche).

Alfio: Fie pe viață și pe moarte! (vrea să iasă).

Lola: Maică Precurată! Alfio, unde te duci?

Alfio: Numai aici aproape! Ce-ți pasă ție? Pentru tine ar fi mai bine, să nu mă mai întorc! (Filomena se îndepărtează bolborosind).

Filomena: Maică Precurată!

Turiddu: (luând pe Alfio la o parte) Ascultă-mă, cuscre Alfio! Așa să-mi ajute mie D-zeu! Știu prea bine, că ți-am făcut nedreptate și m'aș lăsa bucuros să mă gâtui, fără să spui măcar o vorbă Da am un păcat pe suflet, pe biata Santa. Eu am aruncat-o în prăpastie și — martor mie Dumnezeu drăguțu — am să te omor ca pe un câne turbat, numai ca să scap pe o biată femeie dela pieire.

Fabrica de spălat cu aburi

„KRISTALY“

Kristály gözmosó gyár, Kolozsvár, Pályaudvar.

Cu mașinăriile sale cele mai moderne, aranjată cu puteri electrice, spală, calcă și curăță albituri bărbătești și de dame, și tot felul de lingerie cu prețuri moderate.

— La o sumă ce trece peste zece cor., pachetul se retrimite porto-franco. —

magistraților de către lege. Propune un amendament care este respins.

D. *Take Ionescu* la art. 220 crede că ziua de 1 Aprilie nu este potrivit aleasă pentru înființarea unei noi secțiuni la curtea de apel. Cere ca data să fie fixată la 1 Septembrie.

D. *Toma Stelian* dă explicațiile necesare pentru motivele care l-au îndemnat să aleagă ziua de 1 Aprilie și anume ca până la 1 Septembrie secția să fie alcătuită și să poată funcționa cu începearea noului an judecătoresc.

Ședința se ridică la ora 6 și un sfert.

Ședința dela 26 Februarie.

Se deschide ședința la 2.15 sub președinția dlui M. Ferechide. Pe banca ministerială d-nii Ion Brătianu, Al. Djuvara, Toma Stelian, Vasile Morțun și A. Carp.

Se pune la vot în total legea pentru reorganizarea magistraturii și se votează cu 84 voturi contra 7.

La ordinea zilei:

Interpelarea dlui Nicu Filipescu.

D. *Nicu Filipescu* aruncă mai întâi o ochire asupra schimbării guvernului făcută în persoana dlui Ioan Brătianu în noaptea de 27 spre 28 Decembrie 1908. Declară că nu ar fi anunțat această interpelare dacă nota guvernului ar fi dată de d. Djuvara bunioară. Ea este dată însă de dl Morțun, care odinioară era un adept al teoriilor socialiste.

Așteaptă cu nerăbdare răspunsul d-lui prim-ministru, al cărui răspuns trebuie să fie bine gândit și cumpănit, de oarece politica guvernului său are o notă pronunțată de socialism — așa că dacă nu avem încă un guvern sub forma socialistă timpul nu este îndepărtat când îl vom avea. Reformele agrare nu au fost criticate numai de conservatori, ele au fost criticate chiar de către diferiți membrii din majoritate, de ex. Principele Brâncoveanu. Această reformă, care lovește direct în interesele marelui proprietar, este concepută în spiritul socialist. Socialismul are la îndemână două arme: 1. Renta socialistă, care constă într-o parte din veniturile pământului și nu ale muncii propriu zise. Dacă aceste reforme ar fi fost puse în practică de o fracție socialistă ne-

îngreunată partidului liberal, i-s'ar fi opus de sigur forța armată a jandarmilor. Această doctrină însă este patronată de persoane marcante din guvern, cum este șeful partidului liberal din Iași și directorul serviciului sanitar, directorii unei reviste literare socialiste.

Această doctrină este intitulată poporanism fiindcă este mai acceptabil cuvântului Socialism. În ea se admite principiul proprietății individuale, ea însă este redusă la așa zisa mica proprietate. Programul socialist al guvernului însă s'a întins și la domenii în afară de acela al proprietății. De ex.: monopolizarea de către stat a industriei mari. Cere guvernului să spună lămurit dacă împărtășește și această idee. Vorbește apoi de tactica socialistă. Ca exemplu citează pasajii dintr-o broșură a d-lui Diamandi scrisă la anul 1891 când socialismul se afirma foarte puțin, și când prefecturile expulzau pe socialiștii străini. Lozincă socialiștilor pe vremea aceea era să fii socialist, din principiu și poporanist prin tact, adică a fi oportuniști.

Dl *P. Carp*: Partea asta a programului lor au realizat-o deja.

Dl *N. Filipescu* crede că paternitatea cuvântului poporanism aparține dlui Diamandi, ca mai anterioară acelei a dlui Stere.

Crede că propaganda socialistă a reușit pe deplin, probă că astăzi o instituție întreagă, cea a serviciului sanitar, este socialistă. Citează cazul dr.-ului Cazacu, socialist militant, care a fost destituit de un ministru liberal și cazul dr.-ului Gutzu.

O altă instituție unde a pătruns socialismul este ministerul instrucției publice. Dl Haret însă este un organizator foarte dibaci și cu greu i se poate găsi o vină, deoarece organizația este mai mult de resortul asociațiilor secrete.

D-sa citează raportul administratorului casei școalelor, care împarte studenților săraci și merituoiși cartea socialistă a dlui Radu Rosetti relativă la revoluțiunile țărănești.

O altă instituție este cea a C. F. R., unde lucrătorii au început să se sindicalizeze. Citează cazul fostului director al C. F. R., care destituind trei funcționari socialiști a trebuit să dimisioneze forțat de ministru. Funcționarii statului nu trebuie să se sindicalizeze în contra statului, ca probă atitudinea dlui Briand, care, ca fost mini-

stru al instrucției în Franța, n'a dat loc profesorilor să se sindicalizeze.

D-sa cere lămuriri depline asupra exemplului palpabile ce a adus. D-sa s'ar simți fericit dacă i-s'ar putea da o desmințire. Protestează contra aceluia care l'au acuzat că desvultă această interpelare în scopuri electorale. Face apel la majoritate să nu încurajeze o politică care în fundul inimei este desaprobată de toți vechii liberali.

Răspunsul d lui prim ministru.

D. *Ion Brătianu*. Se miră că d-l Filipescu i-a adresat o interpelare d-sale personal și la desvultare îl întreabă cum stă cu doctrinele din «Viața Românească» cu păreri d-lui Diamandi când nu era în partidul liberal și cu cartea, de altfel foarte meritoasă, a d-lui Rosetti.

D-sa înțelege să fie interpelat pentru programul partidului și pentru legile cari se aduc în parlament și la care parlamentul trebuie să se asocieze. (Aplauze).

D. *Carp* întreabă dacă d-nul Brătianu se solidarizează cu păreriile membrilor din partid.

D. *Ion Brătianu*. Dar d-voastră domnule Carp care sunteți atât de înțelept, vă asociați cu păreriile întregului d-voastră partid (Aplauze).

Crede că nu este de datoria d-sale de a se amesteca în felul cum sunt organizați lucrătorii dela C. F. R. deoarece acolo este un alt ministru (aplauze).

Explică cazul doctorului Cazacu care de altfel a făcut parte și din partidul d-lui Filipescu (aplauze) și deci poate fi bine cunoscut de d. Filipescu.

Acuzările aduse d-lui Haret nu sunt întemeiate, deoarece ele fac parte dintr-o politică anterioară celei de azi a partidului liberal.

Ați voit să criticiți forma prin care am venit la guvern. Ei bine, am ales această formă fiindcă tocmai voiam să arătăm că voim să continuăm absolut tradiția partidului liberal (aplauze).

Se apără de acuzația care i se aduce cum că ar patrona socialismul, arătând că dela d-sa până la așa zișii socialiști cum sunt considerați în străinătate, este o mare deosebire.

D. *Fleva* a acuzat pe Ion Brătianu la anul 1860 de socialist, iar d. Filipescu, cu ocazia legii minelor, a acuzat chiar pe d. Carp de socialist. Se întreabă, cine nu este intervenționist în chestiile sociale. D. *Carp* a spus că chiar d. Filipescu este în mic un intervenționist când rectifică și aliază străzile. D-sa citează un pasaj dintr'un discurs al d-lui Carp ca răspuns la acuzațiile d-lui Filipescu cum că este socialist. (Aplauze).

D-sa crede că micile divergențe de opinii între oamenii însemnați ai unui partid nu însemnă nimic atât cât ele nu sunt în contradicție cu directiva și idealul partidului. Dar d-l Filipescu este în contradicție cu șeful partidului său. (Aplauze).

Atâta timp cât voi ști să fac ca programul meu de guvernământ să coprindă acea directivă, care să satisfacă opiniile tuturor amicilor mei politici, voi fi făcut dovada că am știut să-mi îndeplinise rolul meu de șef de partid și de guvern. Și în or ce caz în această privință nu recunosc de cât o singură autoritate — cea a propriului meu partid. (Aplauze prelungite și îndelung repetate.)

Ședința se suspendă pentru 5 minute.

La redeschiderea ședinței se dă cuvântul dlui C. Stere în chestie personală cu d. Filipescu.

D. *C. Stere* găsește că interpelarea dlui Filipescu a introdus indirect în discuție pe dnul Diamandi și pe d-sa. În loc să judece actele guvernului d-sa s'a mărginit să critice oarecare articole și broșuri ale membrilor din partid, scrise chiar cu mult mai înainte de intrarea lor în partid.

D-sa crede că d-nul Filipescu s'a angajat în mod greșit pe această cale și i propune o discuție contradictorie fie dela tribună fie prin revistele noastre politice sau literare. D-sa crede că d-nul Filipescu este un întârziat în multe privinți cu 50 de ani aproape.

Venind la chestie abonamentele făcute de ministru la «Viața Românească» d-sa spune că ministru a abonat și alte reviste literare din țară

Alfio: Fie — Fiecare cum poate. (pleacă în dreapta, în fund).

Scena a opta

Turiddu, Lola.

Lola: Vai *Turiddu*! Mă părăsești și tu? Acum, când e atât de rău cu mine?

Turiddu: Nu mai am nimic cu tine. S'a sfârșit între noi amândoi! N'ai văzut că ne-am sărutat și ne-am îmbrățișat — eu și bărbatul tău — pe moarte și pe viață?

Nunzia: (apare)

Turiddu: Mamă!

Nunzia: Ce s'a întâmplat iară?

Turiddu: (încearcă să-și potolească starea sufletească.) Nimica; mă duc să îngrijesc de ceva, mamă! Nu pot să schimb nimic! Dă-mi cheia dela ușa aia mică, ca să pot trece prin podgorie, să ajung mai curând! Și sărută-mă, mamă dragă, — ca atunci, când am plecat la cătanie și când credeai, că nu mă voi mai întoarce — vezi — vezi astăzi sunt Paștile.

Nunzia: Da la ce sunt astea toate?

Turiddu: Vreau numai așa — că-mi aduce vinul vorbele în gură. Am beut de bună seama o dușcă mai mult. Trebuie să fac puțină plimbare. O să mi-se răcorească capul. Și dacă.... ia-o pe Santa, care n'are pe nimeni pe lumea asta... gândeste-te la ea, mamă dragă — (merge în casă).

Scena a noua.

Nunzia mirată. *Lola* sdrobotită de durere. *Camilla* ascultă în colț, *Filomena* pe pragul ușii. *Brasi* sub coperiș.

Nunzia: Maică precistă, ce să fie?

Brasi: (alergând înainte) Cumătră Lola! Mai bine du-te acasă! Du-te!

Lola: (foarte turburată). De ce să mă duc acasă?

Brasi: Nu se potrivește să stai în piața mare tocmai acuma. Dacă vrei să te petreacă cineva... *Camilla*, tu rămâi la mama *Nunzia*... dacă..

Filomena: (apropiindu-se) Doamne Sfinte! Doamne Dumnezeu! Ajută-ne!

Nunzia: Da' unde s'a dus fiul meu?

Camilla: (la ureche, bărbatului ei). Ce s'a întâmplat?

Brasi: N'ai băgat de seamă cum s'au uitat unul la altul, după ce s'au prins în brațe? Aia-și spuneau: De-acum pe moarte pe viață!

Camilla: Maică Precistă, stai-le în ajutor!

Nunzia: (pierzându-și capul din ce în ce mai mult). D'a unde-i fiu-meu, *Turiddu*? Doamne, ce s'o întâmplă?

Lola: Vom avea Pașii sângeroase — atâta, mamă *Nunzia* și ne-am beut moartea cu vinul Dumnitale.

Pippuzza: (vine repede, strigând). Maica Domnului! L-au omorât! L-au omorât! Acolo! *Turiddu* înoată în sânge!

(Toți aleargă țipând într'acolo. *Nunzia* scrișnește smulgându-și părul. Doi carabinieri năvălesc pe scenă. *Lola* rămâne singură, lângă rampă, unde cade mototol dând un singur țipet).

Trad. de *Ilie Marin*.

Telefon 287.

S'a deschis cea mai noua

Telefon 287.

prăvălie de parfumerii, lucruri de artă și diferite articole.

Depozit de parfumerii, instrumente medicale materii de bază dagiat, aparate pentru îngrijirea bănavilor, obiecte de gumă, (prezervative), de bărbierit, și pentru menaj; cialuri, lichouri, compoziții, ape minerale, vinuri medicinale, preparative pentru alimentare, bomboane; vâpșeli și diferite materii.

Máthé și Soțul, Kolozsvár, Ferencz József-ut 2

și deci nu poate fi acuzat că îi patronează nici ideile sale, nici ale altora.

D-sa declară că pune frâu ambiției sale de literat și nu va ocupa Camera cu teorii sociale.

D. N. Filipescu se ridică din nou contra principilor profesate de câțiva dintre cei mai autorizați partizani ai guvernului printre care d-nii Stere și Dr. Cantacuzino.

Adresându-se domnului prim-ministru protestează contra câtorva declarații, pe care i-le atribuie pe nedrept.

D. Brătianu explică domnului Filipescu că rău a înțeles, când a crezut că-i pune la îndoială buna credință.

Interpelarea dlui Take Ionescu.

D. Take Ionescu declară că interpelarea sa poartă titlul de: »Asupra anarhiei dela Consiliul sanitar«. Cuvântul de anarhie nu este a d-sale, ci chiar a dlui ministru de interne, așa cum l-a pronunțat la Senat.

Vorbind despre serviciul sanitar, spune că în anul 1896 d-sa voia să-l transforme într'un minister al sănătății publice și să nu mai depindă de ministerul de interne care este cel mai electoral minister. La o administrare publică, anarhie înseamnă o constantă călcare de atribuțiuni.

D-sa stabilește atribuțiunile membrilor din consiliul sanitar. În sprijinul interpelării sale citează articolul dlui doctor Sion publicat în »Voința Națională« și în care arată tot firul conflictului iscat între d-sa și membrii consiliului.

D. Take Ionescu se întreabă dacă era posibil ca subdirectorul serviciului sanitar să maltrateze pe medicii din consiliu. Dacă acuzațiunile ar fi fost drepte consiliul trebuia să fie dizolvat, iar dacă nu, subdirectorul să fie îndepărtat. Condamnă atitudinea ministrului care a stat nepăsător la desfășurarea acestei anarhii.

Senatul.

Ședința dela 25 Februarie 1909.

P. S. S. episcopul Gherasim Timuș, raportor, dă cetire amendamentului întocmit în serzul de mai sus, care nefiind susținut se respinge.

Art. 34 se admite fără discuție.

La art. 35 d. C. Disescu cere cuvântul. În justiția omenească, zice d-sa, culpabilul are totdeauna drept să se apere, e totdeauna ascultat înainte de-a fi condamnat, de ce oare în justiția bisericească nu i-se dă vinovatului dreptul acesta?

A fi judecător și a condamna sunt două condiții incompatibile și în justiția bisericească pare că așa se petrec lucrurile. De aceea cere ca în art. 35 să se adauge cuvântul: apărător, care s'a șters, luându-se în modul acesta, unul din cele mai de seamă și mai elementare drepturi omenești.

I. P. S. S. Mitropolitul Primat: E un neadevăr a se spune că biserica nu s'a preocupat sau că a luat acest drept vinovaților cari făceau parte din ea. Apărătorii au existat și în sânul bisericii ba și în societatea laică, însă, în treacăt spunând că de cele mai multe ori acești apărători au ieșit din atribuțiile lor, mă voi mulțami să spun că ei niciodată în biserică nu au corăspuns rolului pe care îl aveau, ei mai mult întunecau situația în loc s'o lămurască.

Eu însă, fie-mi îngăduit s'o spun nădăduesc într-o stare de lucruri care să facă inutilă existența acestor apărători, eu vreau o preoțime în care nimeni să nu fie vinovat.

Astăzi, judecata vinovatului cleric se face după cuvântul Evangheliei, vinovatul fiind adus înaintea fraților săi, și având dreptul a-și spune păsul pentru ca acei cari-l judecă să-l cunoască.

Căutând în tradiția veche ca și în tradiția mai recentă nu vom găsi nicăiri existența așa zisului apărător al vinovatului cleric.

Și nici în țările vecine nouă în cari religia ortodoxă e domnitoare, acești apărători nu există, pentru cuvântul că judecata clericilor se face în așa chip încât nu e trebuință de ei.

D. C. Arion crede că n'ar trebui să refere cineva la cine știe ce conciliu sau la moravurile din Constantinopol pentru ca să se întocmească de acolo norma după care biserica să se conducă astăzi. Susține amendamentul propus, încredințat fiind că orice învinovătit trebuie să fie apărat.

Comitetul delegațiilor dă o nouă redacție art. 35 care modificat se adoptă.

La art 35 bis d. Ecanomu cere să se prevadă și cazurile dela art 27 cari pot fi iertate de chiriarch.

D. Spiru Haret arată că prin aceasta vor răsturna întreaga economie a articolului 27, deci nu-l putem primi.

Trecându-se la art. 37 P. S. S. Mitropolitul Moldovei propune ca din 5 în 5 ani parohii cari se vor distinge să poată fi înaintați pe loc sporindu-li-se salariul cu 25 la sută.

D. Ecanomu e contra acestei propuneri găsind cu cale că e mai bine să se înființeze preoți ajutători.

D. Spiru Haret, susținând în parte propunerea mitropolitului Moldovei, e de părere să se ceară parohilor un oare-care stagiu — poate 15 ani — de oare-ce la 10 ani fie-cere paroh are gradația pe care i-o dă legea.

Articolul se adoptă cum e redactat de comitetul delegațiilor.

Art. 55 și 56 se admit fără discuție.

Se amână pentru mâine votarea legii în întregime și d. Dr. Jugureanu își desvoltă interpelarea cu privire la stațiunile balneare ale Statului.

Interpelarea dlui Dr. Jugureanu.

D. Dr. Jugureanu, ca unul care cunoaște chestiunea în fond, vorbește despre stațiunile balneare ale statului arătând starea de lucruri, care domnește în administrația lor și arătând în special îmbunătățirile de cari se simte nevoie. De parte de a învinovăți de d. ministru pentru a cărei activitate rodnică d-sa are multă considerație, își exprimă legitimele speranțe că relele despre care vorbește vor fi înlăturate pentru folosul statului care posedă aceste stațiuni.

Răspunzând d-lui Dr. Jugureanu, d-l Al. Djuvara, ministrul industriei și comerțului, mulțamește Senatului că a rămas peste orele reglementare spre a asista la această interpelare, adresând de asemenea mulămirile sale d-lui Dr. Jugureanu pentru atențiunea ce o dă stațiilor balneare ale Statului.

O supraveghiere de aproape și luarea de măsuri urgente în această chestiune se impune și proiectul de lege împărțit chiar azi e de natură a corespunde în cea mai mare parte trebuințelor simțite.

Guvernul recunoaște utilitatea acestor stațiuni balneare și chestiunea îmbunătățirii lor e privită cu atențiunea cuvenită, rămânând ca timpul să conlucreze la îmbunătățirea acestor stațiuni.

Ședința se ridică la orele 6 și 10 m.

Ședința dela 26 Februarie.

La arele 2.40 p. m. dl C. Climescu ocupă fotoliul prezidențial.

Pe banca ministerială dl Spiru Haret. Se îndeplinesc formalitățile obișnuite, după care se hotărăște pentru ziua de Luni discuția proiectului de lege al consiliilor județene.

Intrându-se la ordinea zilei se pune la vot întregime legea clerului, care se admite.

Ședința publică se ridică și senatul trece în secțiuni.

Din România.

DI Al. Orăscu, doctor în drept dela Universitatea din Paris, a fost numit șef de cabinet al dlui ministru de interne, în locul dlui G. Corbescu, numit, după cum se știe, prefect de Fălciu.

DI Al. G. Orăscu, care e fiul dlui C. Orăscu, director de serviciu la ministerul agriculturii și domeniilor, a făcut studii strălucite. D-sa e autorul unei teze de doctorat care a fost mult remarcată și a publicat diferite studii foarte apreciate.

Drepturi Dobrogenilor. DI președinte al consiliului, Ioan I. C. Brătianu, a lucrat eri cu M. S. Regele, căruia i-a spus proiectul de lege, prin care se acordă drepturi politice dobrogenilor. Proiectul va fi depus azi în parlament.

În ce privește alegerile, Dobrogea va rămânea împărțită tot în 2 județe.

E probabil că fiecare județ va alege 2 senatori și 2 deputați la colegiul I, 1 senator și 1 deputat la col. II și 1 deputat la col. III.

Catechismul istoric al slovacilor.

În editura tipografiei Carol Salva din Rosenberg a apărut un catechism național al slovacilor scris de Francisc Sasinec. — Foile maghiare (»B. H.«) scupă foc în contra acestui catechism pe care fiind efitin (30 de fil.) îl poate avea fiecare familie slovacă încât cartea aceasta poate distruge totul ce a zidit școala prin învățământul istoriei.

Prima întrebare e: Cine ești tu? — *Eu sunt slovac*, pentru că părinții și înaintașii mei au fost fiii națiunii slovace. În celelalte întrebări se ocupă cu originea slovacilor. Slovacii aparțin familiei slavilor, care se ivește în istorie deja în secolul șeasălea după Hristos. Atacați fiind din partea Huno-Bulgarilor, lângă râul Volga, o parte s'a contopit cu Hunii, alții și-au aflat adăpost în ținutul Dunării de mijloc în Ungaria de astăzi, unde locuiau Tracii numiți *slavo-uhoi*, adică slavii din pădurile Cărpăților. De aici derivă cuvântul *Ungaria Uhorska* cuvânt care îl întrebuițează slovacii și astăzi.

De aici urmează că cei mai vechi locuitori ai Ungariei sunt slovaci. Nu au avut regi ci fiecare comună și-a avut conducătorul său. O sută de comune formau un comitat în fruntea căruia sta un *jupan*. Jupanii și-au ales un conducător, un duce. Mai târziu, în timpul împăraților bizantini, numele ducelui a fost *Cral* (craiu) din cuvântul grecesc *kralis-domnitor*.

Primul craiu *Privina* a domnit în Nyitra după el a urmat *Moimir I.* care a anexat țara slovacilor la Moravia. Cel mai puternic rege a fost Svatopluc, care a cucerit și Panonia. După moartea lui țara *Uhorska* a moștenit-o fiul său *Predslava*, Panonia a căpătat-o *Moimir II.* iar Moravia *Svatopluc II.* Între cei trei frați s'a iscat război. Împăratul german *Arnulf* a sprijinit pe Svatopluc și în acest scop s'a asociat cu Arpad. Aici autorul catechismului spune pe scurt istoria ungarilor, care diferă îndeajuns de istoria învățată prin școli. Cine e veneticul Arpad? Nu-i altul decât principele turcilor și al căzaciilor iar turcii lui Arpad sunt slovacii contopiți cu Hunii, cari fiind de religione mohamedană sunt cunoscuți în cronicile bizantine sub numirea de turci și au locuit între Marea-Caspică și Caucaz. Din patria lor i-au fugărit beșeneii și cumani maghiari.

Poporul lui Arpad (Bulgaro-Turcii) s'au așezat în Persia și pe literalul Mării negre. — Cazacii voind să-i mântuiască de Beșenei și Cumani le-a dăruit o autonomie oare-care și principele lor a fost *Salmucovici* Arpad pe care conform obiceiului căzăcesc l-au ridicat pe scut și l-au decretat de duce al poporului turco-bulgar. În anul 888 după Ch. împăratul bizantin s'a folosit de turco-bulgarii lui Arpad de religione mohamedană ca

O singură folosire va convinge pe fiecare, că față și mâni frumoase, fragede și încântătoare va avea folosind numai **Crema de lapte de benzoe** originală a lui **Kárpáti** de 16 ani recunoscută ca nesticăcioasă, care îndepărtează atât la copil cât și la oameni mari orice necurățenie de pe față, pistruiele, degeratura și boalele de piele. **Cozmetic ideal neunsuros, 1 borcan 1 cor.,** care ajunge 2 luni. Se poate căpăta la preparatorul **Kárpáti János, farmacist în Arad, Boros Béni-ter nr. 15;** precum și la droguistii **Vojtek și Weisz și Hanzu Nesztor.** **Să nu folosiți alta și să nu primiți decât Crema de lapte benzoe originală alui Kárpáti.** Veritabilă numai provăzută cu marca de scutire de aci. — Feriți-vă de imitații. — — — — —

să biruiască pe bulgarii creștini din părțile dunărene. În acest războiu s'au despărțit românii de bulgarii creștini cu cari împreună formau un stat.

Ficiorul lui Árpád, *Linutica* a continuat războiul până când a căzut. Prin războiul acesta Árpád a devenit vecinul lui Svatopluc I. După moartea împăratului Arnulf, poporul lui Árpád a ocupat Panonia. Prin aceasta harta politică a Ungariei s'a schimbat, cehii au ocupat Moravia până la râul Vag, polonii întreaga Țara slovacilor dintre Vag și Tisa, cealaltă parte era a Cazacilor și turco-bulgarilor lui Árpád. Țara slovacilor a rămas în mâna polonilor până în 1025 în care an regele Polonilor Miecislav II și-a logodit fata cu fiul lui Ștefan cel Sfânt: Emeric, și a dat ca zestre fetei Țara slovacilor.

Poporul lui Árpád turco bulgarii și cazacii au vorbit în o limbă slavă. Numele de *uhor* și *Uhorsco* s'a întrebuițat primadată numai pe timpul lui Ștefan cel Sfânt.

Beșeneii cari își mai ziceau și *maghiari* erau mongoli și dușmani neîmpăcați ai poporului lui Árpád dela care au împrumutat foarte multe cuvinte, așa că limba celor de astăzi e plină de cuvinte slave. — Iar faptul că astăzi cu cuvântul *uhor* se numesc maghiarii se datorește neștiinței. Așa dar Árpád nu a adus Beșeneii (aceștia sunt maghiarii) ci slavi.

Ultima întrebare a catehismului e: oare ungurii cu sabia au cucerit Ungaria de astăzi? Árpád a ocupat cu Cazacii și Turci-Bulgarii lui o parte a Ungariei, dar Țara Slovacilor a căpătat-o în cinste Ștefan cel Sfânt. Iar Maghiarii adecă Beșeneii și Polonii, au venit aici numai din mila regelor Ladislau cel sfânt, Coloman și Bela IV.

Acesta e conținutul Catehismului pe care sus numitul ziar încearcă să-l combată. Dar recunoaște că precum la toate popoarele așa și la poporul maghiar cele mai vechi timpuri sunt învăltae în ceață.

Răspunsul Serbiei.

Conferința balcanică.

Speranțele ce s'au pus în răspunsul Serbiei par a se fi împlinit în mare parte, căci după cât reiese mai ales din comentariile presei franceze și engleze, nota remisă cabinetului de externe din Viena de plenipotențiatul Serbiei, d. Simici, vorbește lămurit întrucât, controversale iscate în jurul anexiunii le supune unei conferințe a puterilor semnate. În cercurile din Viena însă tocmai din pricina asta răspunsul Serbiei n'a risipit încă nedumeririle, căci se aștepta o renunțare categorică din partea Serbiei.

Incontestabil deci că situația este încă critică, dar nevoia de pace a Europei este cu mult mai mare. Germania s'a pronunțat categoric pentru pace, iar pe de altă parte s'a dovedit că și Franța urmărește intențiuni absolut pașnice; ambele guverne par a fi animate de gândul că un războiu european, provocat de reclamațiunile acute ale sârbilor ar fi o crimă contra culturii și contra umanității. Opinia publică generală s'a declarat că nu vrea războiul pentru atât de meschine interese. Acest bloc al păcii pare atât de tare încât nici o intrigă nu va fi în stare să-l înlăture; el se bazează pe egoismul sănătos al comunității europene în contra războiului, despre care popoarele nu vreau să audă și dacă ar fi altfel, atunci s'ar putea spera de bunul simț al omenirii.

Consiliul de miniștri sârbesc.

Consiliul de miniștri întrunit aseară la Belgrad a desbătut demersul diplomatic întreprins de

plenipotențiatul Serbiei, d. Simici, la cabinetul de externe din Viena și despre primirea ce i-s'a făcut acestuia. Conform telegramelor dela Viena, dl Milovanovici a comunicat consiliului, că în nota Serbiei n'a împlinit așteptările cercurilor diplomatice ale monarhiei. Ministrul de războiu, d. Jivcovici, a anunțat că armanentul armatei sârbești e deja deplin întregit.

Situația e foarte critică?

Se anunță din Petersburg: Conte Berchtold, ambasadorul austro-ungar a remis azi dlui Iswolski importante acte oficiale. După părerea cercurilor de aici situația e mai critică ca ori și când.

Declarațiile dlui Aehrenthal.

Se comunică din Paris: Baronul de Aehrenthal a autorizat pe corespondentul din Viena al ziarului »Echo de Paris« să i publice declarațiile următoare:

— În Austro-Ungaria s'a relevat cu deosebită simpatie faptul, că Franța a judecat statornic neinfluențată politica Austro-Ungariei. Monarhia nu va uita, că-n viitor trebuie să-și aducă aminte de asta. Părerea dlui Aehrenthal e că nota Serbiei nu e îndeajuns de clară pentruca să poată ameliora situația așa cum se dorește din toate părțile.

INFORMAȚIUNI.

ARAD, 13 Martie n. 1909

— **Membrii fondatori la „Reuniunea femeilor române din Arad“.** Prezidenta »Reuniunii femeilor române din Arad« dna *Aurelia Beleş*, a primit azi dela P. C. Sa d. *Roman R. Ciorogar*, director seminarial, 100 cor. cu o scrisoare în care se roagă a a fi înscris în șirul membrilor fondatori ai Reuniunii.

— **Partidul popular, congrua și noi.** Ziarele de Joi aduc din Budapesta știrea, că poporalii vor face compromis în cauza congruei cu guvernul, cu speciala pretensiune a grupării, ca la capitolul IV al proiectului să fie regulamentată preoții naționalităților. — Sunt niște barbari, cari fac paradă de catolicism, din care ies coarnele sovinișmului.

— **Capriciul unui vânt** a luat o literă din inscripția pusă pe palatul justiției din Arad, astfel azi în loc de *Az Igazság!* (Justiția) e scris *Az gázság!* (Asta-i ticăloșie!) Un »aștător« antipatriot și vîntul asta!

— **Necrolog.** Primum următorul anunț funebrel: Subscrișii cu inima frântă de durere aducem la cunoștința tuturor rudeniilor și cunoșcuților că neuitatul nostru soț, tată Filip Adam protopop gr. ort. rom. după grele suferințe a trecut la cele eterne Vineri, la 27 Februar (12 Martie) 1909 la 6 ore dimineața, în etate de 63 ani, în al 32-lea an al fericitei sale căsătorii și în al 24-lea an al preoției sale. Rămășițele pământești i-se vor așeza spre vecinică odihnă Duminecă în 14 Martie c. la 10 ore a. m. în cimitirul gr. ort. român din lam. lam, la 27 Februar (12 Martie) 1909. Fie-i țărâna ușoară și memoria binecuvântată! Alexandrina Adam, soție. Iuliu Adam, sublocotenent la artileria cesar-regească ca fiu.

— **Comitetul societății »România Jună«.** În ședința plenară ținută în 6 l. c. comitetul societății s'a constituit pentru semestrul de vară în următorul mod: Președinte: Iunio Br. Docolin, stud. med. Vicepreședinte: Cornel Tarnavski, stud. arhit. Secretar I: Nicolae Căilă, stud. cons. Secretar II: Aurelian Dorofteiu, stud. exp. Casier: Constantin Oancea, stud. med. Controlor: Remus I. Doctor, stud. med. Bibliotecar: Coriolan Babeș, stud. med. Econom: Eugen Gașparovici,

stud. med. În comisia literară au fost aleși: Nicolae Brătianu, stud. iur. în cons., Iunio Br. Docolin, stud. med., Gavrilă Teleagă, stud. iur., Coriolan A. Babeș, stud. med. și Nicolae Băilă, stud. cons., iar în comisia de revizuire: Nicu Mintenție, cand. ing., Eugen cav. de Păunel, stud. fil. și Ioan Teliman, stud. arhit.

— **Un preot »aștător«.** Revista de drept »Ügyvédek Lapja« povestește un caz foarte interesant de agitație care a pus guvernul în conflict cu unul din consistoriile românești pentru cazul unui preot »aștător«. Preotul din chestiune al cărui nume revista ungurească îl trece supt tăcere a ținut o predică în care ar fi citat cunoscutele versuri ale lui Eminescu:

Cine-a îndrăgit străinii
Mânca-i-ar inima inimă câinii.
Mânca-i-ar casa pustia
Și neamul nemernicia.

Ministrul a cerut consistorului să pedepsească pe preotul »aștător«, dar consistorul a casat disciplinarul găsindu-l nevinovat. Ministrul a retras însă preotului congrua pe trei ani.

Episcopul român ar fi făcut apel la conțenciosul administrativ. Supt președinția fostului ministrului de culte Wlassics conțenciosul a judecat că preotul a săvârșit o crimă îndoită: împotriva spiritului creștinesc propovăduind ura împotriva »străinilor« și împotriva unității statului care a fost jignită prin versurile citate. Pentru aceia hotărârea ministrului a fost aprobată.

— **Apelul părintelui Barbolovici din Șimleul Silvaniei.** Veneratul vicar episcopesc din Șimleul Silvaniei face un apel călduros în »Gazeta de Duminecă« către inimile caritabile să contribuie cu câte ceva pentru familia unui brav învățător, Gheorghe Palincaș, care a decedat repentin, lăsând în mare mizerie familia sa, opt copii minori și soția care se află bolnavă în spitalul din Zălau. Inimile marinoase să-și trimită ofrandele lor la adresa d. Alimpiu Barbolovici, vicar episcopesc, Szilágy Somlyó.

— **D. dr. Traian Gherguția** reîntorcându-se din călătoria sa de studiu petrecută în mare parte în Berlin la renumitul medic Gynecolog dr. Bumm Ernst, sa stabilit în Timișoara, strada Dózsa nr. 3, casele baronului Gudenusz și cu 1 Maiu a. c. va începe practica privată ca specialist în morburii de femei și operator.

Ca medic ajutor la sanatoriu de femei a societății »Crucea Albă« din Timișoara, d. Gherguția și-a câștigat un renume bun, și să bucură de simpatia publicului din Timișoara și jur. Il recomandăm cu căldură publicului român din părțile Timișorilor.

— **Omorirea lui Dănilă Curea din Tresnea.** »Gazeta de Duminecă« publică despre omorirea unui țaran român voinic ca un munte Dănilă Curea din Tresnea următoarele tragice amănunte:

În seara de 31 Ianuarie Dănilă Curea mergea pe drum către casă, iar înaintea lui, vre-o 10—20 pași mergeau, doi feciori horind. Nu peste mult timp vin dela casa comunală doi jandarmi către el, și deoarece cei doi feciori, observând jandarmii, au fugit, jandarmii — cari de-altcum n'aveau arme — l-au întrebat pe Dănilă Curea, cine a horit. Curea nu le-a dat răspuns hotărît, ci a zis, că el nu-i straje ca se facă arătate despre ceice au horit. Jandarmii au voit apoi să-l ducă la casa satului. Văzând Curea, care a fost cel mai tare om din tot ținutul, — că cei doi jandarmi, fără vină vreau să-l ducă la închisoare, făcându-l de rușinea oamenilor (tatăl-său e om bogat și de respect) deși îi erau tăiate degetele, din nebagare de seamă, a mânei drepte; a prins pe cei doi jandarmi și i-a aruncat ca pe-o bătă, în șanțul drumului, apoi și-a continuat calea.

Dacă a-ți încercat toate!

! tot nu v'au trecut durerile reumatice cereți o sticlă de

SPIRT DE GHIATĂ

care face să înceteze imediat orice durere de cap, de dinți, provenite din răceală, ca d. e. se folosește cu rezultat bun. În contra GUTURAIULUI singurul remediu.

Prețul unei sticle 60 fiteri, o sticlă mare 1 cor. 20 fil., 3 sticle mari

sau 6 sticle mici se trimit porto franco.

Cantități mai mici nu se trimit prin postă.

Se găsește și se poate comanda la
Szémann Agoston,
farmacist,
Hatvan, Főter nr. 126.
Se expediază zilnic în toate părțile țării

Jandarmii ridicându-se din șanț, au fugit la casa comunală după puști, și cu ele în mână au căutat pe Cure, care s'a fost dus la soru-sa. Jandarmii găsiindu-l l'au provocat să se predeie legat și dus la casa satului. Văzând Cure barbarismul și ilegalitatea jendarmilor, în mânia ce l'a cuprins, a fugit în grajd și și-a luat și el armă în mână: un furcoiu de fer cu patru coarne, — și eșind cu el în grădină, a făcut atenți pe jandarmii ca să nu se apropie cătră el. Deoarece Cure nici la provocarea nouă a jendarmilor nu a aruncat furcoiul din mână și nu s'a predat, jandarmii, în prezența 8—10 oameni și muieri, l'au împușcat prin pânțele în mijlocul grădinei surorii sale, deși fratele lui atunci l'a fost prins pe Dănila, ca să-i iee furcoiul din mână, temându-l de năcaz.

S'a făcut cercetarea recerută, actele nu le-am văzut, dar precum am auzit s'a dovedit, că jendarmii au folosit arma cu dreptul?!

— **Conferința părintelui E. Lucaciu.** Mâine Duminecă la orele 4 p. m. părintele Dr. E. Lucaciu va ține în sala de lectură a »Asociațiunii culturale« din Arad (Thököly-tér) o conferință despre America.

— **Pedeapsa părintelui Hlinka.** Părintele Hlinka a fost condamnat în două procese cu totul la trei ani și jumătate temniță. Cerând părintele Hlinka contractarea pedepsii. Curtea de casație a admis cererea dănsului prescurtând pedeapsa la doi ani și nouă luni.

— **Ravagiile rachiului jidovesc.** În comuna unguerească *Mezőkeresztes* din comitatul Bihorului rachiul otrăvit, probabil de jidani, a făcut jertfe oribile. Țăranul Tóth Lajos cumpărase 12 litri de rachi în Oradea-mare, dar gustându-l acasă a doua zi muri în chinuri grozave. Tot satul îl petrecu la groapă iar la pomană se adunară mulți bând întru pomenirea mortului, a cărui nevastă îi imbie cu rachiul rămas. Urmările fură teribile. După câteva ore muriră cinci din oaspeți iar alți nouă țărani se află în agonie. Toate silințele medicului chemat în grabă au fost zadarnice. S'a pornit ancheta spre a afla pe birtașul din Oradea-mare, care a vândut rachiul otrăvitor. De sigur vre-un lțic sau Sloim cu perciuni și cu patriotismul vecinic în gură.

— În apropiere de Becicherecul-mare la Totaradaci s'a făcut praznic după moartea unui locuitor. Au băut rachiul. Treisprezece inși au murit, douăzeci erau pe moarte, din cei cincizeci câți au luat parte. Intre morți e și văduva răposatului.

S'a dovedit că rachiul era otrăvit.

— **Dar pentru biserică.** Ni-se scrie: *Maria Popa* a dăruit pe seama bisericii din lam 3 perdele de somot (la ușile împărătești) în preț de 50 coroane. Primiască marinimoasa donatoare adânci mulțumite din partea dreptcredincioșilor. *Un sătean.*

— **Un spărgător obraznic.** În Berlin un spărgător fu surprins de gazda casei în »munca« sa. Fu silit săse retragă dar avu timp să mai scrie un bilețel cătră gazda casei: Am să reviu cât mai îngrabă, căci mai întrerupt și regret că nu am putut să isprăvesc.

x **La morbul de fere** medicii cei mai renumiți de zeci de ani recomandă apa amară *Franz Josef* care în urma puterii solutive are efect excelent. Zilnic să se ia: 1 pahar cu apă de aceasta, încălzită, dimineața pe nemâncate.

x »**Tokio**« **extirpător de bătăături.** Se poate folosi cu succes contra bătăăturilor (la picioare), negeilor și contra scotoșărei pielei. După o folosire de 2 zile ne scăpăm de durerea bătăăturilor. — 1 dosă 50 fil. Pentru 60 fil. se trimite francat. Adresa: *Tömöri Antal, Cegléd, 1 kerület.*

Ultime informațiuni.

— Prin telefon. —

Ședința Camerei.

Budapesta, 13 Martie.

În ședința de azi s'a primit în a treia citire reforma impozitelor. Comisia de instrucțiune a prezentat prin referentul ei, proiectul despre reforma instrucțiunii economice a poporului. Urmează interpelările.

Bozóky A.: Adresează ministrului președinte două interpelări; una în cestiunea convenției valutare cu Austria, alta cu privire la aranjarea relațiilor comerciale și vamale cu Serbia.

M. Polyt: Interpelează pe d. prim-ministru cu privire la nota Serbiei, remisă zilele trecute marilor puteri. E satisfăcut d. prim-ministru de răspunsul cuprins în acea notă? Dorește d. ministru restabilirea relațiilor pașnice între Ungaria și Serbia? Iși va da d. ministru concursul pentru încheierea cât mai grabnică a convenției comerciale cu Serbia și pentru convocarea conferinței internaționale? — **D. Wekerle** va răspunde în una din ședințele viitoare.

Cea mai apropiată ședință va fi Joi, când se va compune comisia de 31 pentru pregătirea proiectului de colonizări și parcelări. Tot Joi vine la dezbateri și cazul de imunitate a fostului prim ministru Fejérváry; apoi proiectul despre industria minelor de cărbuni.

Economie.

Adunarea generală ordinară a »Societății meseriașilor din Blaj«. Duminecă în 7 Martie n. c. și-a ținut »Societatea meseriașilor din Blaj« a VI-a adunare generală ordinară, sub conducerea d. Gavril Precup, profesor gimnazial, președintele Societății.

Adunarea a fost deschisă prin prezidentul ei, care în cuvinte alese și calde — scrie »Liberitatea« — a arătat sporul ce l-a făcut Societatea în cursul anilor premergători. A îndemnat pe meseriași la o muncă tot mai serioasă, și mai presus de toate le-a legat de inimă încunjurarea luxului, care în timpul din urmă, tot mai mult se simte și la meseriașii noștri.

S'au ales membrii de onoare: Rev. D. Dr. *Augustin Bunea*, D. Dr. *Iuliu Maniu*, și maestrul nostru *Iacob Mureșan*, profesor de muzică. S'au înscris mulți dintre cei de față membrii ordinari și pe viață, dintre cari D. Ioan Maior provizor dominiat, D. Ioan V. Vancea rig. în drept ș. a.

După acestea a luat cuvântul dl deputat *Dr. Iuliu Maniu*, care într-o vorbire măiastră și-a arătat mândria și fericirea ce o simte, când se află în mijlocul meseriașilor, a căror soarte îi zace foarte mult la inimă. I-a încurajat la stăruință în munca lor și le-a făgăduit și din partea sa tot sprijinul! Le-a legat de inimă și iubirea de neam, lege, pe lângă dragostea pentru meseria ce unul fiecare a îmbrățișat. A fost viu și lung aplaudat. Meseriașii sunt mândri, că au putut alege membru de onoare al societății lor pe un bărbat ca d. Dr. Maniu.

A urmat apoi raportul casarului, care a fost mulțumitor.

În sfârșit prezidentul adunării d. G. Precup, a făcut propunerea, ca să se deschidă o colecție,

pentru a se edifica o casă proprie a meseriașilor, unde să le fie casina și unde să fie hala de vânzare a meseriașilor români, așa cum e în Sibiu și alte centre românești. Propunerea a fost primită cu mare însuflețire din partea tuturor. D. prezident a început colecția cu 50 coroane, au contribuit apoi la colecție și s'au înscris în listă mai mulți fruntași, astfel, că în decurs de câteva minute suma înscrisă fu 700 coroane, și e nădejde, că în timp de 2—3 ani, societatea să-și poată întrupa dorința! Adunarea apoi s'a încheiat.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.
Budapesta, 13 Martie 1909.

INCHEIEREA la 1 ORĂ și jum.:

Prețul cerealelor după 100 klg. a fost următorul

Grâu nou	
De Tisa — — — —	26 K. 55—26 K. 85 R.
Din comitatul Albei — — — —	26 > 15 26 > 50 >
De Pesta — — — —	26 > 20—26 > 55 >
Bănățenesc — — — —	26 > 50—26 > 80 >
De Bacica — — — —	26 > 30—26 > 70 >
Săcară — — — —	19 > 70—19 > 90 >
Orzul de nutreț, cvalit. I.	17 > ——17 > 20 >
> > calitatea a II.	16 > 50—16 > 80 >
Ovăș > > I.	17 > 55—18 > — >
> > > II.	17 > 25—17 > 55 >
Cucuruz — — — —	14 > 05—14 > 25 >

Redactor responsabil Constantin Savu.

Editor proprietar Gheorghe Nichin.

Răceala și tusea

Indărătnică se vindecă iute cu Emulsiunea SCOTT.

Mii de părinți îngrijați

e plăcută la gust, încât o iau cu plăcere și cei care nu pot suferi oleiul de pește ordinar al

Emulsiunii Scott.

Afară de aceea e și nutritoare și prin urmare cu mai mare influință asupra sănătății.

Prețul unui flacon veritabil 2 cor. 50 fil.

De vânzare la toate farmaciile.

La cumpărarea Emulsiunii a se lua seamă la marca metodelui SCOTT — care este pescarul

„LUCEAFÉRUL“
instituit de economii și credit ca societate pe acții în VERSEZ.

Convocare.

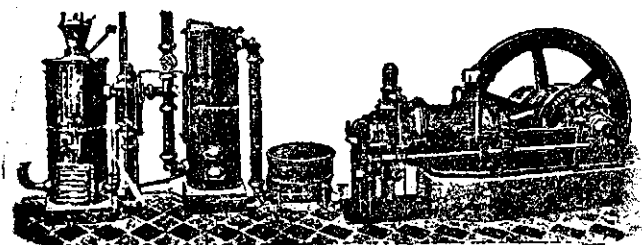
Domnii acționari ai institutului de economii și credit „Luceafărul“ sunt invitați la
I-a adunare generală extraordinară
pe ziua de 25 Martie 1909 st. n. la 10 ore a. m. în casa proprie (Piața Francisc Iosif 2121).

OBIECTELE:

1. Deschiderea adunării, constatarea membrilor prezenți și constituirea biroului.
2. Urcarea capitalului social.

Din ședința direcțiunii ținută în Versez, 11 Martie 1909.

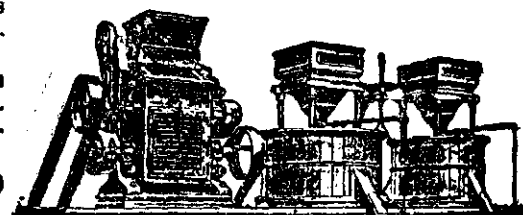
Direcțiunea.

Motoare de gaz aerian, de încălzit cu cărbuni de lemn, cocs și cărbuni buni, cel mai ieftin mijloc, fără fum, miros și pericol. Consumarea pe oră de 0.8—2 fileri și putere de un cal.

Motoare de benzină și locomobile de benzină cu cele mai favorabile condiții de plată și cu garanția cea mai mare. Construire de moară după sistemul cel mai bun.

TIVADAR HOFFMANN
inginer mecanic antreprenor de clădiri de moară, în (Szeged)
Seghedin.

Licitațiune minuendă.

În conformitate cu concluzul Ven. Con-sistor diecezan din Arad pe baza planului proiectelor de spese aprobate cu Nr. 701 anul 1907, se escrie concursul de licitațiune minuendă pentru zidirea de nou a sântei biserici gr. or. rom. din comuna Apateu (protoprezbiteratul B. Ineu) cu prețul de esclamare peste tot în sumă de 37261 coroane 35 fil. Licitațiunea se va ține în Apateu pe ziua de 21 Martie 1909 la orele 11 a. m. în localitatea școlii de loc.

Licitanții au să depună cu începerea licitațiunii vadiu 10% din prețul de esclamare, adică 3726 cor. 10 fil. în numărare sau în hârtii de valoare acceptabile.

Planul, proiectul de spese și condițiunile de licitație se pot vedea la oficiul parohial din Apateu.

Comuna bisericească își rezervă dreptul de a angaja pe acel întreprinzător dintre reflectanți, în care va avea încredere mai mare.

Licitanții nu au dreptul de a pretinde nici un fel de spese pentru participarea la licitațiune.

Apateu, la 20 Febr. (9 Martie) 1909.

Atanasiu Popoviciu
preș. com. par.

80.000 pruni bosneaci altoiți

pentru presădire, de specia cu fructe mai mari și deosebit de frumoase, de culoare neagră, care au fost premiate cu prima diplomă a guvernului țării din Sarajevo, la expoziția din Viena, Budapesta și la expoziția universală din Paris cu medalia de argint.

Se află spre vânzare la
Sava T. Kojdici, Brčka (Bosnia)
din pepiniera proprie.

„Ce?... „Tata a permis, sunt doară tuburi de cigarette JACOBI ANTINICOTIN“

Atențiune! Veritabil numai în cutii de țigări cu numele „Jacobi“.

Fiecare cutie de lemn conține o carte magică interesantă.

Un candidat de avocat

cu praxă

află aplicare numai decât în cancelaria avocatului **Dr. Gavril Cosma** în **Beiuș** (Belényes).

„MOLLY“

— În trei-zile face mânilor —
catifelate și albe ca spuma.

Marca înregistrată.

Acest conservativ al mânilor, este compus din substanțe recunoscute de știința cosmetică modernă, ca cele mai bune și inofensive pentru catifelarea și îngrijirea mânilor și întrece în efect, orice alt preparat de acest fel. Se întrebuintează cu mult succes contra roșetii

mânilor și contra tuturor altor efectiuni a pielii mânilor.

„Molly“ este un remediu excelent pentru mânilor care se ocupă regulat cu lucrul de casă; moale pielea în scurt timp și dă mânilor o albeață foarte plăcută.

Prețul unui flacon 1 cor.

Se prepară și se vinde la:

Drougeria și parfumeria
NESTOR HANZU

Arad, Weitzer János utca 2.

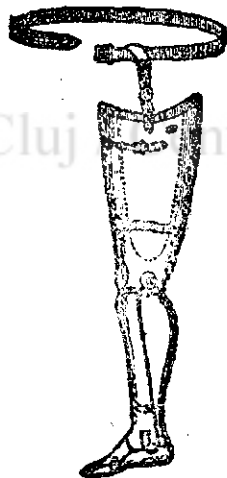
Grijește!

Puțină răceală, influență, puțină tuse, e destulă ca să se primejdiască viața omenească, baccilul își găsește calea spre plămâni și din lucru mic făcându-l lucru mare, îți cheltuești o avere întreagă când să te curezi. Boala de plămâni e cea mai primejdioasă și distruge omenirea, ea acolo se ascunde puțino mică tuse, este dar destul motiv, ca acei cari tu-

este, îi doare pieptul, are flegmă, n'are poftă de mâncare, noaptea asudă, e slab, obosit, să ia imediat **Sirupul de miere de teiu al lui Örkény** care e recunoscut în nenumărate scrisori, și alină tusea, face să înceteze scuiparea de sânge din plămâni, face să înceteze asudarea de noapte, are albește și face poftă de mâncare. Cine are răceală, să-l ia neapărat, neci efectul întrece orice așteptare. Prețul cutiei sticle de probă 3 cor., o sticlă mare 5 cor., 3 sticle franco 15 cor. Se trimite cu rambursă sau prin anticiparea banilor din partea preparatorului.

Farmacia „**APOSTOL**“ a lui **ÖRKÉNY**
Budapest, József-körut 64 (Depot 85).

Pentru cei ce pătinesc de surpătură.

Cele mai bune și mai perfecte bandage, legătoare pentru pânțele, pentru pantalonii și pentru perioade, ciorapi de gumă pentru cărcei, mașini de proptit și umblat, de corsete specialitate, picioare artificiale, suspensorii, precum și tot felul de revizite igienice după măsură, pe lângă garanția se pot comandă la fabricantul specializat

● BIRÓ ALBERT ●

fabricant de legătoare medicale

SZATMÁR, Deák-tér Nr. 7.
(în curtea casei Halmi).

Magazin mare de irigatorii și articole pentru moașe

Specialitate de gumă franceză și americană. — Local de probă separat. — Comandele din provincia se efectuează pe lângă disorețințe.

Magazin de mașini de cusut, biciclete și mașini de vorbit.

LADÁNYI IZSÓ Temesvár

Belváros, Zápolya-u. edificiul seminarului rom. catolic. Telefon 577.

O mulțime de scrisori de recunoștință. Marfa cea mai bună. Prețuri de mărfa. Plătire în rate fără ridicare de prețuri.

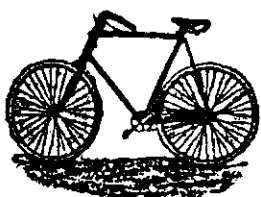
Mașini de cusut Singer veritabile, cu lustrită în formă de roată, mașini de cusut Central-Bolin. Mașini de cusut pentru pantofari cu brațul în stânga. Mașini de cusut Cylindrice (cu capde colibrul).

Cele mai bune biciclete și părți constituante
Fonografe cu 7 coroane.

Gramfoane dela 18 cor. în sus.

Plăci veritabile „angyal“ și „favorit“, plăci cu două fețe mare asortiment, cântecce maghiare, germane, românești și sârbești. Înregistrări dela Svachim, Caruso, Melbor, Scotti, Slezak, Kurz, Hegedüs, Göndör, Gyárfás etc. Corfescu, Ionescu, Ștefănescu.

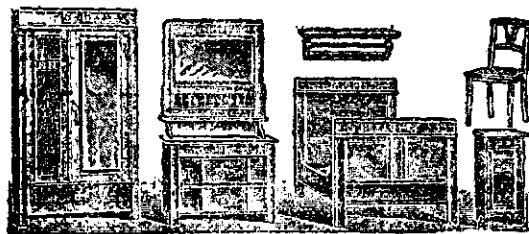
Suluri de fonograf „Columbia“ à 1-30 cor.

Decorat cu medalle la expoziția din 1907 în Pécs.

GEORGE STAHL

lemnar de mobile și edificii — LUGOȘ.

Își recomandă on. public din Lugoj și jur marele magazin de mobile fabricația proprie din **Str. Templom 15,**

unde ține în deposit mobile de încălzire, odai și salon, precum și mobile tapesiate până la cele mai luxoase.

Face tot felul de lucruri pentru edificii, așa d e. tapete, mai de parte mobilier de locuințe, prăvălii, farmacii, birouri și școli, după desenele propriu sau dat, în cel mai scurt timp.

„AGRICOLA“, institut de credit și de economii, societate pe acții în ECICA (Toronto)

CONVOCARE.

Domnii acționari ai institutului de credit și de economii »AGRICOLA«, societate pe acții în Ecica, sunt invitați la

a IV-a adunare generală ordinară

care se va ține în 30 Martie n. 1909 la 10 ore a. m. în localul institutului.

ORDINEA DE ZI:

1. Raportul direcțiunii, al comitetului de supraveghiere și stabilirea bilanțului.
2. Darea absolutului direcțiunii și comitetului de supraveghiere.
3. Distribuirea profitului.
4. Alegerea a 2 membri în direcțiune.

Directiunea.

Active

CONTUL BILANȚULUI

Pasi

	Cor.	fil.		Cor.	fil.
Casa în număr — — — — —		5565	44	Capital societar — — — — —	70000
Escont: cambii de bancă — — — — —	117887	18		Fond de rezervă — — — — —	1506
cambii hipotecate — — — — —	75393			Depuneri spre fructificare — — — — —	53730
		193280	18	Reescont — — — — —	86824
Imprumut hipotecar — — — — —		12300		Hipotecă cedată — — — — —	8600
Imprumut pe obligațiuni — — — — —		3882		Diverse conturi credi oare — — — — —	67263
Cont-curent — — — — —		4428	96	Depozite de casă — — — — —	921
Efecte proprii — — — — —		3080		Cont-curent — — — — —	4717
Diverse conturi deb toare — — — — —		1974	18	Dividendă neridicată — — — — —	917
Scăldătoarea — — — — —		619	99	Interese tranz toare — — — — —	2349
Spese de protest — — — — —		87	85	Profit net — — — — —	4305
Interese anticipate — — — — —		376	63		
Capital societar nevărsat — — — — —		8951			
		234546	23		

Debit

CONTUL PROFIT ȘI PERDERI

Cred

	Cor.	fil.		Cor.	fil.
Interese după depuneri — — — — —	3792	92		Interese de escont — — — — —	18790
Interese de reescont — — — — —	6222	90		> dela impr. hipotecar — — — — —	902
Interese de hipotecă cedată — — — — —	520	26	10536	> dela obligațiuni — — — — —	348
Dare directă și comunală — — — — —	727	52		> de Cont-curent — — — — —	640
Dare 10% după depuneri — — — — —	379	30	1106	Venite dela efecte — — — — —	127
Birou și chirie — — — — —	1462	17		Proviziuni și diverse — — — — —	158
Salare — — — — —	1630				
Marce de prezență — — — — —	523				
Porto și diverse — — — — —	770	28	4385		
Profit net — — — — —			4305		
			20333		

Val. Magdu m. p.
director executiv.

Ecica, în 31 Decembrie 1908.

Fr. Buzariu m. p.
contabil.

DIRECȚIUNEA:

V. Petrovicu m. p. St. Ghilăzanu m. p. I. Magda m. p. Volt. Agotescu m. p. M. Ghilăzanu m. p. Gl. Brênda m. p. S. Mioc m.

Subsemnații membrii ai comitetului de supraveghiere am examinat contul prezent al bilanțului și profit și pierdere, confruntându-l cu registrele principale și auxiliare, l-am aflat în consonanță și exact.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIERE:

Iul. Magdu m. p. G. Krețiu m. p. G. Serb m. p. Ioșca Mioc m. p. Nicola Nicolin m. p. Moise Brênda m. p. Petru Mioc m.

Premiat cu medalia cea mare la exp. milionară din Bpsta în 1896.

Turnătoră de clopote. Fabrica de scaune de fer pentru clopote, alui

ANTONIU NOVOTNY - FABRIC. -

Se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, precum la turnarea de nou a clopotelor stricate, spre facerea de clopote întregi, armonioase pe garanție, de mai mulți ani provăzute cu ajustări de fer bătut, construite spre a le întoarce în ușurință în ori-ce parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o lăture fiind astfel scutite de crepare. Sunt recomandate **CLOPOTELE GĂURITE** venite și premiate în mai multe rânduri, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu găuri ca figura S și au un ton mai intensiv, mai adânc, mai limpede, mai plăcut și cu vibrație mai voluminoasă decât cele de sistem vechiu, astfel că un clopot patentat de 327 kg. este egal în ton cu un clopot de 461 kg. patentat după sistemul vechiu.

Se mai recomandă spre facerea scaunelor de fer bătut, de sîc stă-tătoare. — spre preadjustarea clopotelor vechi cu ajustare de fer bătut — ca și spre turnarea de toace de metal. Preț-couranturi ilustrate gratis

Oltoieri de struguri

expediază, garantând de soi asortiment bogat, care de ani e recunoscut de primii și cei mai

traiți:

Küküllömenti első szőlőltvány-telep

proprietar: **Caspari Frigyes,**

Medgyes 23. sz. (Nagyküküllő megye).

==== Poffiti și cereți prețuri curente ilustrate! ====

Din prețul curent se pot cere scrisori de recunoștință din toate părțile țării; și așa toți cei ce doresc să comandă pot cere mai întâi informații dela persoanele cunoscute așa verbal ca și în scris, despre încrederea ce pot avea în ferma de ans.